

Midler, som gaae over til Skolefondene fra Skolelærerhjælpekasserne, deels visse Bidrag af Staten, og deels de Beløb, der skulde lignedes paa selve Skoleraads-Districterne. Jeg vil ikke omtale de Bidrag, der efter Finantsloven ydes fra Sorø Akademie til høiere Bøndeskoler, da disse have et mere specielt Formaal. Hvad det Beløb angaaer, som skal udredes fra Skolelærerhjælpekasserne, da er det noksom bekjendt, at disse have en meget forskjellig Formuestilstand; der er nogle, som ere forholdsviis meget vel funderede, medens der er andre, som have en overordentlig ringe Capital at virke med. Det er vel sandt, som af den ærede Ordfører for Mindretallet er blevet anført, at den samlede Capital af Skolelærerhjælpekasserne overstiger 300,000 Rd., medens det derimod ikke er ganske rigtigt, naar han, ligesom ogsaa den trykte Motivering, fremstiller det saaledes, som om den aldeles overveieende Deel af denne Capital var fremkommen fra selve Skolelærerne; thi han har derved overseet, at en meget stor Deel af Capitalformuen er kommen ind paa en anden Maade, nemlig ved Oversførelse af visse Kasser Formue, som bleve overgivne til Skolelærerhjælpekasserne; dette er imidlertid ikke væsentligt; men, hvad der maa fastholdes, det er, at dette Beløb fra Skolelærerhjælpekasserne vil falde yderst forskjelligt i de forskjelligte Skoleraadskredse. Dernæst er der de Beløb, som fra Statskassen ville blive ydede til Skolefondet. De ere anslaaede, deels til et Beløb af 50,000 Rd. ubetinget, hvilket er fastsat nærmest med Hensyn til den Pensionerbyrde, som allerede er, eller fremtidigt efter Lovforslaget skal gaae over paa Skolefondene. Det vil sees af den trykte Fortegnelse over de Udgifter, der hidtil ere udredede af Skolelærerhjælpekasserne, men som dog ikke er, eller kan være fuldstændig, at dette Beløb nu er langt under de 50,000 Rd.; men der kan ikke være nogen Tvivl om, at Pensionerbeløbet meget snart vil blive betydeligt forøget, og at der rimeligviis vil komme den Tid, da endog de 50,000 Rd. ikke ville strække til til at afholde de Pensionerbyrder til Skolelærerne og deres Enker, som skulle udredes af de forskjelligte Skolefonds som en paa dem ubetinget hvilende Forpligtelse,

der altsaa først og fornemmelig maa afholdes. Endelig er der blandt Skolefondenes Indtægter det Bidrag, der kan lignedes paa Skoleraadsdistricterne indtil 24 $\frac{1}{2}$ pr. Rd. Hartkorn, men hvoraf de 8 $\frac{1}{2}$ pr. Rd. Hartkorn efter Lovforslagets § 10 skulle anvendes til Udredelse af de hvert enkelt Skolefond paahvilende Alderstillæg, hvilket Beløb altsaa ogsaa gaaer til en Skolefondet bestemt paahvilende Forpligtelse. Der bliver altsaa til at virke med for de andre forskjellige Formaal, der i § 5 ere angivne, og med Hensyn til hvilke man dog maa ønske, at Skolefondene ere i Besiddelse af nogenlunde tilstrækkelige Midler, kun 1 Mk. tilbage pr. Rd. Hartkorn af de 24 $\frac{1}{2}$, der kunne lignedes paa Skoledistricterne, og det kun forsaavidt, at samtlige Skoleraad gaae til det Yderste, nemlig til de 24 $\frac{1}{2}$. Gaae de hertil, da vil det Beløb, der af Statskassen yderligere skal tilflydes, og som skal svare til, hvad der paalignes mere end 12 $\frac{1}{2}$ pr. Rd. Hartkorn, kunne anslaaes til omtrent 50,000 Rd., og de omtalte overflydende, af Skoleraadet paalignede 16 $\frac{1}{2}$, til omtrent 70,000 Rd. Der vil saaledes i det Allerhøjeste for det hele Lands Vedkommende blive 120,000 Rd., som kunne anvendes til de forskjellige andre Formaal, hvortil Skolefondene skulle virke, foruden at opfylde de dem bestemt paahvilende Forpligtelser. Naar der nu tages Hensyn til, at mangfoldige af de Skolelærerhjælpekasser, hvis Midler skulle gaae over til de enkelte Skoleraadskredse, kun ere af overordentlig ringe Betydning, og at Hartkornet i mange af disse Kredse ikke naaer op til et synderlig høit Beløb, saa vil der af den hele Sum, hvormed en saadan Skoleraadskreds vil komme til at virke, naar der fradrages de den ligefrem og ubetinget paalagte Forpligtelser til Pensionering og Udredelse af Alderstillæg, ikke blive meget tilbage, og der er derfor en stor Betænkelighed ved at udsætte denne Sum for en yderligere Forringelse. Det er derfor ikke nok, at det hele samlede Alderstillæg, beregnet paa den nu foreslaaede Maade, kan vise sig ikke i og for sig at være meget større end det Beløb, der kommer ud, beregnet paa den Maade, som er sleet i Lovforslaget, naar det dog maa indrømmes, at